

Outi Alanko-Kahiluoto vihr

Kirjallinen kysymys Islannin mallin toteuttamisesta Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Islannissa nuorten päihteiden käyttö ja syrjäytyminen ovat vähentyneet sen seurauksena, että jokaiselle 6—18-vuotiaalle lapselle ja nuorelle on tarjottu noin 420 euron suuruisia harrastusseteliä, jonka he ovat saaneet käyttää valitsemaansa harrastukseen. Islannin mallin tavoitteena on ehkäistä syrjintää ja ongelmien syntymistä sekä vähentää nuorten päihteiden käyttöä. Mallissa mahdollisuus maksuttomaan harrastukseen toteutetaan koulupäivän yhteydessä.

Islannissa lapsille ja nuorille on säädetty myös kotiintuloajat: alle 12-vuotiaiden on oltava kotona ennen kello kahdeksaa ja yli 12-vuotiaiden ennen kello kymmentä. Islannin mallin yhtenä tavoitteena on, että lapset viettävät enemmän aikaa vanhempiensa kanssa. Tutkimusten mukaan on erittäin tärkeää, miten paljon lapset viettävät aikaa vanhempiensa kanssa niin viikolla kuin viikonloppuisinkin. On myös havaittu, että mitä enemmän nuoret viettävät aikaa vanhempiensa kanssa, sitä vähemmän he käyttävät alkoholia. Islannissa on tiedostettu, ettei mallin kaikkia tavoitteita voida saavuttaa lyhyessä ajassa, vaan kyse on pitkän aikavälin strategiasta. Tulokset Islannin mallista ovat jo nyt olleet positiivisia, sillä nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt huomattavasti. Kyselytutkimuksen mukaan 15—16-vuotiaista suomalaisnuorista juo itsensä humalaan vajaa neljännes, kun Islannissa vain kolme prosenttia nuorista kertoi olleensa humalassa kyselyä edeltävän kuukauden aikana.

Yhdenvertainen mahdollisuus harrastamiseen ehkäisee sitä, etteivät esimerkiksi vähävaraisten perheiden lapset jää harrastusten ulkopuolelle. Pelastaa Lapset ry:n tekemän Lapsen Ääni 2019 -kyselyn mukaan vähävaraisten perheiden nuorista 61 prosenttia ei osallistunut maksulliseen harrastustoimintaan, mutta varakkaiden perheiden lapsista 34 prosenttia oli maksullisen harrastustoiminnan ulkopuolella. Vähävaraisten perheiden lapset kokivat myös, että todellisuudessa heillä on heikommat mahdollisuudet osallistua harrastuksiin. Tämä eriarvoistaa lapsia ja nuoria jo varhain. Hallitusohjelmassa on sitouduttu edistämään Suomen Islannin mallia, mikä yhdenvertaistaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua harrastustoimintaan. Mallin toteuttamisen myötä myös monet vanhemmat välttyisivät harrastuksiin kuljettamiselta, jos lapsilla ja nuorilla olisi mahdollisuus harrastaa jo koulupäivän yhteydessä. Suomen Islannin mallin juurruttaminen koulujen iltapäivätoiminnan yhteyteen on kannatettava vaihtoehto.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo edistää lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta luomalla Suomeen oman version lasten ja nuorten harrastustoimintaan liittyvästä Islannin mallista,

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 212/2019 vp

millaisella aikataululla hallitus aikoo edistää Suomen Islannin mallia ja

miten hallitus aikoo pitää kunnat ja harrastusjärjestöt mukana Suomen Islannin mallin toteuttamisessa?

Helsingissä 11.10.2019

Outi Alanko-Kahiluoto vihr